№ 214. Sobota 19. Września 1857. Rok wydania 47.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzedowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesiecznie 1 złr. 20 kr. Z poczta: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Właściciel dóbr Rosochacza i Rudnik w obwodzie kołomyjskim, wp. Jan Moysa, ofiarował kwotę 400 złr. m. k. w galicyjskich obligacyach indemnizacyjnych na rzecz lwowskiego instytutu głuchoniemych. C. k. namiestnictwo odsyłając ten dar na przeznaczony użytek, podaje go z wyrazem najczulszego podziękowania do wiadomości publicznej.

Lwów 15. września 1857.

Sprawy krajowe.

(Potwierdzenie statutów c. k. uprzywilejowanego galicyjskiego Towarzystwa kolei żelaznej Karola Ludwika. Dokończenie.)

§. 52. Uzupełnienie funduszu amortyzacyi.

Jeżeliby w ciągu jednego lub kilku lat czysty dochód przedsiębiorstwa nie wystarczył na umorzenie przeznaczonej na to liczby akcyi, należy wziąć potrzebną do uzupełnienia umarzającego funduszu sumę z funduszu rezerwowego, który należy uzupełnić z obrotowych czystych przychodów lat następnych, a to przed każdą wypłatą dywidendy akcyonaryuszom.

§. 53. Wypłata procentów i dywidend.

Wypłacanie procentów dzieje się półrocznie dnia 1. stycznia i dnia 1. lipca każdego roku. Dywidendy będą wypłacane po odbytem jeneralnem zgromadzeniu dnia 1. lipca odnośnego roku.

Rozdział VII.

Powszechne rozporządzenia. Zmiana statutów. Rozwiązanie.

§. 54. Obwieszczenia towarzystwa.

Wszystkie w tych statutach postanowione publiczne uwiadomienia i wezwania muszą być obwieszczane w wychodzących w Wiédniu, Lwowie i Krakowie dziennikach urzędowych, następnie w mających się oprócz tego wybrać przez radę administracyjną gazetach.

§. 55. Zmiana statutów.

Jeżeli doświadczenie da poznać stosowność niektórych zmian lub dodatków w statutach, tedy upoważnione jest zgromadzenie jeneralne starać się o to według §. 23. Uchwały jego są tylko po nastąpionem najwyższem potwierdzeniu prawomocne.

Potwierdzenie takowe potrzebne jest także do przeprowadzenia uchwały względem przedłużenia trwałości Towarzystwa, równie jak rozwiązanie towarzystwa przed upływem czasu koncesyi zależy od potwierdzenia administracyi państwa (§. 23).

§. 56. Rozwiązanie i likwidacya.

W zamiarze rozwiązania towarzystwa zwoła niezwłocznie rada administracyjna zgromadzenie jeneralne i na propozycyę jej oznaczy sposób likwidacyi.

Rozdział VIII.

Spory.

§. 57. Sąd rozjemczy.

Wszystkie spory, które powstaną między akcyonaryuszami jako takimi i towarzystwem względem wykładu tych statutów albo względem administracyi spraw towarzystwa, będą z wyłączeniem zwyczajnej drogi prawa rozjemczą decyzyą załatwiane. Każda strona sporna postanowi dwóch rozjem ców, ci czterej zamianują piątego rozjemcę jako prezydującego. Jeżeli się nie mogą zgodzić na prezydującego, wtedy rozstrzyga los za jednym z dwóch zaproponowanych. Jeżeli propozycya prezydującego jednej z dwóch spornych partyi nie nastąpi w przeciągu czternastu dni licząc od dnia zebrania się sędziów polubownych, tedy postanowiony od pierwszej partyi rozjemca obejmie prezydyum, a nastąpione poźniej mianowanie drugiego jest nieważne.

Odwoływanie się przeciw decyzyi rozjemcy nie ma miejsca.

Rozdział IX.

Stosunek państwa do towarzystwa.

§. 58. Prawo nadzorowania administracyi państwa.

Administracya państwa poleca przysłużające jej prawo nadzorowania mającemu się wyznaczyć monarchicznemu komisarzowi. Zastrzega się mu wglądanie w obrót spraw towarzystwa. Ma baczyć na to, aby towarzystwo nie przekraczało granic swej koncesyi i żeby ściśle przestrzegało postanowień statutów, równie jak przepisów powszechnych.

Postanowienie to ma nastąpić niezawiśle od rozporządzeń zawartych w dokumencie koncesyi §. 12.

§. 59. Uwzględnienie wysłużonych wojskowych do posługi.

Towarzystwo obowiązuje się uwzględniać przydatnych, wysłużonych wojowników kompetujących o jakie miejsce według cesarskiego rozporządzenia z 19go grudnia 1853 przed innymi kompetentami.

(Wiadomości bieżące. — Statystyka towarzystw prywatnych. — Losowanie obligacyi.

Wiédeń, 16. września. Jego Excelencya minister wyznań i nauk, hrabia Thun, powrócił tu wczoraj z krótkiej podróży swojej do Czech.

— Jego Excelencya prezydent krajowy, hrabia Clam-Martinitz, przybył tu z Krakowa.

— *Austryacka korespondencya* pisze pod d. 14. września: W ścisłem związku z duchowemi i materyalnemi siłami kraju stoją także wszelkie stowarzyszenia prywatne, te najgłówniejsze czynniki wszechstronnego rozwoju w narodzie. Każde też dzieło wyliczając wszystkie podobne w Austryi dozwolone towarzystwa, i wyszczególniając ich zakres działania, musi na wszelki wypadek za szacowny posłużyć materyał, z którego z czasem może się utworzyć wierny obraz duchowego i materyalnego życia narodu.

Podczas ostatniego kongresu statystycznego w Wiédniu podjął się uczony profesor Stubenrauch tej zmudnej pracy na podstawie źródeł urzędowych. Wyszło też świeżo na widok publiczny dzieło p. n. „Statystyczny przegląd stowarzyszeńw cesarstwie austryackiem."

W Austryi brakowało dotychczas podobnego obszernego sprawozdania o wszystkich dozwolonych stowarzyszeniach, nie wątpić zatem, że nowa ta praca statystyczna dobije się wielkiej wziętości we wszystkich kołach naukowych i towarzyskich.

Dla lepszego przeglądu przedmiotu podzielone są obok krótkiego szkicu austryackiej ustawy o stowarzyszeniach wszystkie podobne towarzystwa na pewne grupy szczególne. Wiele z tych różnych grup rozpada się znowu na oddziały podrzędne. Do każdej ważniejszej kategoryi towarzystw dołączony jest krótki rys historyczny co do głównych momentów ich zawiązania i rozwoju. Przy niektórych zaś główniejszych rodzajach podobnych towarzystw jak n. p. kasach oszczędności, towarzystwach na akcye i innych tym podobnych przytoczone są zarazem w krótkości wszystkie odnoszące się do nich przepisy prawne.

W obec nadzwyczajnego nawału materyałów, zebranych i ujętych w jedne ramy, musiał autor do tego jedynie zmierzać celu, aby takim pobieżnym przeglądem położyć podstawę do statystyki stowarzyszeń w Austryi. Dalsze dokładniejsze obrobienie szczegółów

pozostawiono następnym pracom specyalnym w różnych odrębnych gałęziach stowarzyszeń austryackich.

Wymienione powyżej dzieło podaje tylko przegląd tymczasowy, odpowiedni główniejszym wymaganiom. Cena książki w handlu księgarskim oznaczona zresztą szczególniej dla samych stowarzyszeń, jak najtaniej.

— Dnia 1. października o god. 11tej zrana odbędzie się w zwyczajnem miejscu w domu bankowym przy ulicy Singerstrasse czwarte losowanie obligacyi wiedeńsko-glognickiej kolei żelaznej a bezpośrednio potem przystąpią do 6. losowania numerów wygrywających z zapisów długu pożyczki loteryjnej z dnia 4. marca 1854.

Ameryka.

(Utarczki Mexykanów z Indyanami. — Zbiegi wojskowi. — Objaśnienie pogłoski o zajęciu Formozy.)

Wiadomości z **Nowego Yorku** sięgają do 29. sierpnia: *New York Herald* zawiera następujące wiadomośni z Nowego Mexyku: Na St. Louis dowiadujemy się, że w Nowym Mexyku zaszła nad rzeką Gila potyczka między kompanią pułkownika Miles i Indyanami. Wojsko amerykańskie miało 2 oficerów i 9 żołnierzy ranionych; Indyanie zaś stracili 25 poległych i 30 ranionych. Pułkownikowi Miles dostała się do rąk znaczna zdobycz.

W Kingstonie rozeszła się pogłoska, że stojący tam 9. pułk został przeznaczony do Indyi. Skutkiem tego zdezertowała cała straż załogowa, złożona z 1 sierżanta i 8 ludzi z bronią i amunicyą do Stanów zjednoczonych. Zbiegi użyli do ucieczki jednej z łodzi oficerskich, zatopiwszy pierwej wszystkie inne, ażeby niezdołano ich ścigać.

— Zaprzeczona niedawno pogłoska, jakoby Stany zjednoczone opanowały wyspę Formozę, pochodziła ztąd, że amerykański kapitan okretowy, Simus, został wysłany do Formozy, by wytoczyć śladztwo w sprawie dwóch okrętów amerykańskich, zrabowanych u wybrzeża tej wyspy i porozumieć się z władzami chińskiemi względem indemnizacyi.

Portugalia.

(Flota portugalska w Chinach.)

Lizbona, 5. września. Portugalska fregata „Fernnudo" zawinęła 15. lipca w drodze z Lizbony do Chin u Przylądka dobrej nadziei. Okręt ten wiezie mały oddział wojsko do Makao. Portugalia będzie mieć teraz trzy okręta wojenne w Chinach; 1 bryg o 20 działach, 1 lorchę o 6 działach i fregatę „Fernando."

Hiszpania.

(Wiadomości bieżące. — Depesza z 12. września.)

Madryt, 8. września. Jak donosi *Espana* ulegają dzienniki polityczne bardzo częstej w ostatnich czasach konfiskacie. — Poseł francuski margrabia Turgot był na posłuchaniu prywatnem u Królowej. — Fregata „Berenguella" otrzymała zlecenie zawinąć dnia 10. października do portu w Genui i poddać się pod rozkazy infantki Ludwiki Ferdynandy. Dowodzi to — pisze *Epoca* — że księstwo Montpensier nie zabawią aż do połowy października w Barcelonie. Przy końcu miesiąca odbędą się wielkie manewry wojskowe na równinie pod Carabanchel.

Depesza telegraficzna z Madrytu z dnia 12. września donosi: Podług dziennika *Las Hoyas* nadeszle Sułtan dyplomatycznego ajenta do Hiszpanii. Ministeryum zajmuje się roztrząsaniem nowego planu finansowego wypracowania sekretarza stanu w ministeryum finansów, pana Barcanallana.

Anglia.

(Składki na fundusz indyjski. — Doniesienie telegraficzne z Indyi. — Dr. Vogel.)

Londyn, 13. września. Jak donosi *Observer* przesłał Lord Major jenerał-gubernatorowi Indyi wschodnich, Lordowi Canning, 20.000 funt. szterlingów na indyjski fundusz wsparcia. Ale gdyby chciano wszystkie ofiary powstania wybawić z niedostatku, potrzebowanoby jeszcze bardzo znacznych sum, gdyż liczba osób, pozbawionych całego mienia, wynosi do 4000. Do Kalkuty przybywa codziennie mnóstwo ubogich wychodźców. Mieszkańcy tego miasta przyjmują ich gościnnie i z otwartem sercem; oprócz kwot, jakie ofiarowali niektórzy z własnej chęci, zebrano 9000 ft. szt. w drodze składki, do czego Lord Canning przyczynił się kwotą 1000 ft. szt. Mimoto wzywają Anglicy tamtejsi ostatnią pocztą jak najprędzej pomocy z Anglii.

— Do ministeryum spraw zewnętrznych nadeszła, jak donosi *Globe*, urzędowa depesza angielskiego konzula w Tripolidzie, która podaje w wątpliwość pogłoskę o śmierci Dra. Vogla.

— Depesza telegraficzna z **Londynu** z 14. września donosi: Podług depeszy urzędowej z Bombaju z 15. sierpnia, pobił jenerał Wolltes z swoją kawaleryą buntowników pod Dinapore i 800 z nich położył trupem. Insurgenci postępują na Benares. Wilson objął naczelną komendę nad wojskami oblegającemi Delhi. Sir Collin Campbell przybył do Kalkuty. Pułk 27. w Bombaju zbuntował się; w mieście tem odkryto spisek mahomedański.

Francya.

(Rewie w obozie. — Przyjęcie załogi rosyjskiej w Cherburgu. — Książę Indyjski. — Wpływ floty francuskiej na Tunet. — Otwarcie kolei do obozu. — Rosyjski okręt w Cherburgu. — Uregulowanie rzeźnictwa.)

Paryż, 13. września. *Monitor* donosi z Chalons: Dnia 9. b. m. była w obozie druga wielka manewra pod naczelnem dowództwem Cesarza. Trzecią manewrę, zapowiedzianą na dzień 11. b. m. musiano dla słoty odłożyć na dzień następny. Cesarz zajmuje się wielce ćwiczeniami wojsk i wszystkiemi szczegółami służby. Lekarz Cesarza, baron Larrey, objął naczelną dyrekcyę służby sanitarnej.

— Cesarz pozwolił kilku oficerom, którzy odbyli kompanię oryentalną, wstąpić do służby angielskiej i brać udział w kompanii indyjskiej.

— Dzienniki Cherbourga są zapełnione opisami festynów, jakie wyprawiają tam załodze rosyjskiej fregaty „Dwina."

— Książę z Suraty, Mehar Jafera Ali Chan, przybył z licznym dworem z Londynu do Paryża. Jedzie do Marsylii a ztamtąd powróci na Suez do Indyi. Jestto jeden z najwierniejszych stronników Anglii. Państwo jego leży w Guzeracie, w prezydenturze Bombaju, i zostaje pod zwierzchnictwem kompanii indyjskiej.

— Jak donoszą z Tunetu pod d. 2. b. m. wywarło pojawienie się floty francuskiej pożądany wpływ na Beju i mieszkańcach. Zdaje się też, że eskadra admirała Trehouart opuści wkrótce przystań tunetańską i odpłynie na otwarte morze.

— Uroczyste otwarcie kolei żelaznej do obozu pod Chalons nastąpi w przyszły wtorek, a dziennikarze paryscy otrzymali już zaproszenie na uroczystość inauguracyjną.

— Rosyjski okręt przewozowy „Dwina" o 6 działach zawinął do Cherbourga. Wybrawszy się w podróż z Europy przed pięcią przeszło laty, wraca okręt ten wprost z Petropawłowska na „Cap Horn" i wiezie z sobą do Kronsztadtu szczątki fregaty rosyjskiej „Diana," rozbitej przed dwoma laty u wybrzeży japańskich. W Cherbourgu spodziewają się innego jeszcze okrętu rosyjskiego „Oliwacy," która na przylądek dobrej nadziei wraca z wschodnioazyatyckich kolonii rosyjskich, a wyspy ś. Mauryccgo opuściła dopiero w maju b. r.

— Dekret do uregulowania rzeźnictwa zostanie wkrótce już przedłożony Cesarzowi do ostatecznego potwierdzenia. Całą tę sprawę rozbierano z jaknajwiększą dokładnością najpierw w radzie stanu w wydziale rolnictwa, handlu i robót publicznych, tudzież w wydziale spraw wewnętrznych a nakoniec w zgromadzeniu kompletnem. Radca stanu Cornudet wygotował wreście sprawozdanie, które uchodzi powszechnie za wzór rozprawy ze stanowiska politycznej ekonomii. Treść dekretu ma być następująca: Ustawa z 18. października 1822, traci moc obowiązującą. Każdemu wolno w Paryżu otworzyć jatki publiczne za poprzedniem zawiadomieniem policyi. Oględziny bydła rzeźnego będą odbywać się na przyszłość przy wprowadzaniu do miasta i na targowiskach publicznych. Oprócz tego zaprowadzone będą inne jeszcze środki, aby przekonać się o nieszkodliwości sprzedawanego mięsa na zdrowie konsumentów. Każdy właściciel bydła posiada nieograniczoną wolność bić i sprzedawać je na własny rachunek. Rzeźnicy z prowincyi mogą sprzedawać mięso i w Paryżu. Kasa rzeźnicza w Poissy stoi dla wszystkich otworem i odtąd nie będzie żadnego przymusu co do wkładek. Wszystkie koszta na utrzymanie jatek i rewizyi mięsa i bydła rzeźniczego ponosić będzie kasa miejska. Handel obnośny mięsem ulega surowemu zakazowi. Nadto oświadczyła się jak wiadomo rada gminy, żeby obecny system wolen od taxy pozostał i na dal.

Belgia.

(Kongres oftalmiczny.)

Bruxela, 12. września. Jutro ma nastąpić uroczyste otworzenie kongresu oftalmicznego. Przeszło 200 najsławniejszych okulistów wszystkich krajów zapowiedziało uczestnictwo swoje w tem wielkiem dziele, i większa część ich przybyła już do Bruxelli. Czternaście rządów, między temi cztery niemieckich, przysłały urzędowych reprezentantów na kongres, a mianowicie Anglia, Austrya (DDów. Arlt, Gollz, Jaeger i Stellwag z Carion), Bawarya (Dra Pauli), Dania, Francya, Hanower (DDów. Stromeyer, ojca i syna, Vogelsang i Müller), Holandya, Lombardya, Portugalia, Rosya, Sardynia, Nassau (Dra Alefeld) i Grecya. Także lekarze Gräfe, Jüngken i Langenbeck mają przybyć z Berlina.

Włochy.

(Powrót Ojca Ś. do Rzymu.)

Giornale di Roma z 7. b. m. opisuje wjazd Ojca Śgo po czteromiesięcznej niebytności do stolicy. Wylicza łuki tryumfalne, statuy, napisy i t. d. w ulicach, któremi przejeżdżał Ojciec Święty, podaje opisanie uroczystości przyjęcia i wspomina o radośnem uniesieniu, z jakiem lud witał wszędzie Papieża. Radośne to zdarzenie zostało także uświetnione aktami ludzkości i dobroczynności; tak między innemi postarała się o to municypalność, ażeby wszyscy do 30. sierpnia uwięzieni za długi zostali puszczeni na wolność; prócz tego kazał rozdać ubogim 120.000 funtów chleba i 70.000 funtów mięsa, przeznaczając oraz 200 szkudów dla ubogich Izraelitów; ubogim rzemieślnikom opuszczono zaległy podatek zarobkowy; administracya kas oszczędności i kolei centralnej wyposażyły pewną liczbę ubogich dziewcząt; aresztanci w rzymskich więzieniach dostali wina i nadzwyczajne racye mięsa; rzymska kapituła Watykanu i prezydentura Rzymu kazały bić złote, srebrne i miedziane medale. Tak więc uczciły powrót Ojca Śgo nietylko władze i korporacye, ale także cała ludność w godny sposób i w duchu odnośnego ogłoszenia municypalności, które podajemy tu dosłownie:

„Papież Pius IX., nasz wielce ukochany ojciec i władzca zwiedził z szczególniejszego nabożeństwa święte miejsce w Loreto, a

przejmując odwiedzinami swemi nieprzebraną radością wszystkich wiernych poddanych swoich, pozostawił wszędzie trwałe pomniki swoich dobrodziejstw i dowiódł księstwom Modenie i Toskanie, jak gorąco pragnie w swem sercu dobra całej społeczności chrześciańskiej, teraz Rzymianie, d. 5. września po południu przybywa napowrót do swojej stolicy. Miasta, grody, miasteczka i sioła siliły się uczcić na wyścigi te drogie chwile szczęścia, w których zbliska mogły podziwiać cnoty, łaskawość i szczerą miłość dostojnego gościa. Rzym, ta główna stolica cywilizacyi i narodów, to wieczne miasto, przywiązane gorąco do swego najwyższego monarchy, to gniazdo rodzinne bohatyrów, co wsparte od wieków na najwyższej władzy kościoła, wytykało przyszłe koleje całemu światu chrześciańskiemu, Rzym ten przywdzieje teraz suknie świąteczne, odda się niewysłowionej radości i uroczystemi i wspaniałemi obchodami kościelnemi będzie starał się w godny sposób uczcić i uświetnić powrot Jego Świątobliwości.“

Niemce.

(Cesarz Alexander w przejeździe do Stutgardy. — Program dalszej podróży.)

Berlin, 15. września. J. M. Cesarz Alexander rosyjski, powitany od J. M. Króla pruskiego na frakfurckim podworcu kolei żelaznej, stanął dziś o godzinie drugiej po południu w podworcu poczdamskim, gdzie od pół do godziny czekali na Jego przyjęcie wszyscy obecni książęta królewskiego domu, tudzież wszyscy dostojni goście na dworze pruskim jak J. M. elektor heski, Wielki-książę Meklenbursko-Szweryński, książę Fryderyk holenderski, książę Jerzy Mecklenbursko-Strelitzki i książę Naussauski.

— J. M. Cesarz rosyjski odjedzie d. 16. b. m. wieczorem do Niemiec południowych i odwiedzi dwory wejmarski, darmsztadzki i stuttgardzki. Dnia 2 października przybędzie J. M. Cesarz z swoją dostojną małżonką w powrocie do ojczyzny nanowo do Berlina i zabawi tu do 4. października. W ten dzień opuszczą Jch cesarskie Mości wieczorem stolicę pruską i udadzą się na Warszawę, Kijow i Moskwę do Carskiego sioła, gdzie staną d. 23. października. Książę Gorczakow będzie towarzyszył Cesarzowi w ciągu całej podróży niemieckiej, po powrócie zaś pospieszy wprost z Warszawy do Petersburga.

Rosya.

(Traktat handlowy z Francyą. — Szczodrobliwość Cesarza. — Utarczki na Kaukazie.)

Petersburg, 11. września. Dzienniki tutejsze ogłaszają zawarty na dniu 14. czerwca, a na dniu 3. lipca r. b. ratyfikowany traktat handlowy między Francyą i Rosyą. — Przy sposobności zaślubin Wielkiego księcia Michała Mikołajewicza podobało się Cesarzowi, wyznaczyć sumę 7000 rubli sr. do rozdania ubogim podług rozporządzeń naczelnego kuratora ces. towarzystwa filantropijnego.

— Doniesienia wojenne z Kaukazu sięgają po dzień 2. sierpnia. Z prawego skrzydła doszła wiadomość, że jenerał-major Debow dowiedziawszy się o zamierzonej wyprawie gorali przeciw kolumnie rosyjskiej, zajętej obecnie torowaniem gościńca przez las Kraugły, wpadł zręcznym ruchem w zaplecze nieprzyjaciela od majkowskiego wąwozu. Przyszło do walki, a dragoni jenerał-majora Tychockiego wyparli Czerkiesów napowrót do lasu. Strata Rosyan w pośród prac przy wąwozie majkowskim wynosiła od 22. do 30. lipca dwóch rannych oficerów i 14 rannych lub zabitych żołnierzy i kozaków. Sefer Bej działał ciągle przeciw adagumskiej kolumnie rosyjskiej, a niepokojąc ustawicznie forpoczty, rozpoczął ogień do obozu, ale nie wyrządził żadnej straty, bo od 28 lipca do 2. sierpnia nie opłakują Rosyanie ani jednego rannego lub zabitego. Od linii czarnomorskiej i transkalańskiej nie nadeszła nowszemi czasy żadna ważna wiadomość. U wybrzeży kaspijskiego morza posunął się naczelny wódz rosyjski, książę Orbelian z silnym korpusem do starego Bartunaj, gdzie rozłożył się obozem. Niebawem ukazał się nieprzyjaciel na wzgórzach, a Rosyanie otrzymali rozkaz wyprzeć ich z tego stanowiska. Przyszło do zawziętej walki między obudwoma stronami, a nareście za natarczywym atakiem majora Bagrationa i jego jeźdźców nieregularnych powiodło się Rosyanom dopiąć swego. Uchodząc z pola pozostawił nieprzyjaciel 15 zabitych. Na zdobytych wzgórzach usypano zaraz szańce dla dwóch batalionów piechoty i ustawiono 4 działa. Mimo dość ostrego i zimnego powietrza przyspieszano ile możności roboty około budynków na kwatery sztabowe. Gorale niepokoili tylko oddziały rosyjskie z furażem. W ciągu ostatniego tygodnia postradał korpus w Salatawii jednego rannego oficera i 10 żołnierzy z milicyi. W tymsamym czasie, kiedy korpus księcia Orbeliana posunął się ku Bartunaj, najechał nieprzyjaciel w znacznej sile chanat kasykumycki, ale tamtejszy gubernator okręgu jenerał-major *a la suite* Agalar-Bek odparł go ze znaczną stratą.

Turcya.

(Koleje żelazne.)

Panowie Price, Barkins i Joyze otrzymali koncesyę wysokiej Porty na budowę kolei żelaznej z Samsum do Sivas. Odległość obudwu tych miejsc wynosi 250 mil angielskich, a koszta obliczono na 4,500.000 funtów szterlingów, z których 25.000 L. mają przedsiębiorcy w przeciągu sześciu miesięcy złożyć rządowi jako kaucyę. Kolej pójdzie najpierw do Amasyi, ztamtąd do Tokatu a nakoniec do Sivas. Porta gwarantuje 7 procentu i niedomaga się udziału w dywidendzie. Dotąd brakuje koncesyi tylko sankcyi Sułtana, która nastąpi temi dniami osobnym fermanem cesarskim.

Co do zamierzonej kolei z nad Dunaju od Czernejwody przy Rasowie do Kustendże dowiaduje się *Journ. de Const.*, że z wydanych 3000 akcyi wypłacono już w Londynie 2000 i że żądaną kaucyę w sumie 6000 funtów sztr. doręczono już tureckiemu posłowi w Londynie. Ferman koncesyonalny miał także odejść już do Londynu, a inżynierowie przedsiębiorstwa wybrali się na inspekcyę wybrzeży naddunajskich. Udzielona towarzystwu koncesya trwać będzie 99 lat, a w ciągu tego czasu nie może bez zezwolenia samego towarzystwa rozpocząć się w tych stronach, tj. od Dunaju do Kustendże budowa nowej kolei lub nawet kanału. Jeśli niezajdą jakieś ważne przeszkody, musi być zamierzona kolej ukończoną w przeciągu trzech lat. Elektryczny telegraf towarzystwa ma służyć tylko na własny użytek. Grunt pod kolej, jeśli do rządu należy, otrzymuje przedsiębiorstwo daremnie, resztę musi na własność nabywać według oszacowania. Kamienie i materyał budowy dostanie towarzystwo bezpłatnie z posiadłości rządowych. Wszelkie inne potrzeby może sprowadzić z uwolnieniem od cła. Po upływie 99 lat staje się zbudowana kolej własnością rządu.

Afryka.

(Dziennik zakazany. — Doniesienia z Kafreryi.)

Alexandrya, 27. sierpnia. Dziennik *Spectatore Egeziano* został zakazany za pewien artykuł o Cesarzu Francuzów i Papieżu, jakoteż za pewną rozprawę o kalendarzu gregoryańskim.

— Co do przewidywanego nowego wybuchu wojny Kafrów, podaje *Neue Preus. Ztg.* następujący ustęp z listu z British-Cafraria z południowej Afryki: „Wyprawiając mój list ostatni, widziałem srogą burzę nad sobą, bo co chwila obawiano się nowego wybuchu Kafrów. Ale w ciągu ostatnich dwu miesięcy zaszły mnogie zmiany. Uwodziciel Umhlakazyi wydał znaczną część krainy Kafrów na pastwę głodu i nędzy. Wiadomo, że fałszywy ten prorok zalecił Kafrom wybić wszystko bydło swoje i pozostawić pola odłogiem. Dziś zato dokucza im głód w okropny sposób. Wszystko co jeszcze przy siłach ucieka w obce strony, pozostawiając starce i kaleki na nieochybną pastwę śmierci głodowej. Przewodźca Tois z swoim szczepem nie usłuchał wieszczby fałszywego proroka i zasiewał pola, a dziś też urósł w znaczeniu, że wszystkich stron garną się do niego „skory i kości“, jak nazywają Kafrowie wszystkich podobnych przychodniów z obcych szczepów.“

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 18. września. Na naszym dzisiejszym targu były następujące ceny: mec pszenicy (83℔) 3r.7k.; żyta (78℔) 2r.19k.; jęczmienia (66℔) 1r.30k.; owsa (48℔) 1r.13k.; hreczki 1r.49k.; ziemniaków 38k.; cetnar siana 49k.; słomy pasznistej 39k., podściółki 48k.; mas krup pszennych 13k., jaglanych $6^1/_2$k., hreczanych 7k.; mąki pszennej $5^1/_4$k. m. konw.

(Targ olomuniecki na woły 2. i 9. września.)

Na dniu 2. b. m. przypędzili na targ do Ołomuńca z Galicyi: Mojżesz Medak i Jakub Schindler z Sokołowa 11 sztuk, Hersch Felder z Wojniłowa 14, Leib Kremer z Dąbrowy 11, a w mniejszych partyach 60, razem 96 sztuk wołów, które prócz 4 wszystkie pojedynczo rozprzedano. Najwyższa cena pary ważącej 840℔ mięsa i 100℔ łoju wynosiła 474 r. w. w., najniższa na 560℔ mięsa i 40℔ łoju 284r. w. w.; przeciętna zaś cena na 965℔ mięsa i 70℔ łoju 384r. w. w.

— Dnia 9. września wynosił spęd bydła rzeźnego na targu ołomunieckim 110 sztuk, a mianowicie przypędzili Maurycy Wlach, Mojżesz Wlach i Mojżesz Medak z Wojniłowa 11, 10 i 11 sztuk, Filip Freiberger z Czartoryi 15, Nuchim Fichmann z Nowosielec 16, Jakub Schindler z Żabna 12, a w mniejszych partyach 36, i rozprzedano wszystkie pojedynczo prócz 13 sztuk. Ceny były następujące: Najwyższa za parę ważącą 1000℔ mięsa i 180℔ łoju 650r. w. w.; najniższa na 580℔ mięsa i 40℔ łoju 300r. w. w. Przeciętna cena na $718^3/_4$℔ mięsa i 87℔ łoju wynosiła 418r. wal. wied.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 16. września. Wczoraj wieczór renta 3% 66.60. — *Monitor* donosi: Polecono nam świadczyć, że pogłoska względem formowania angielskiej legi cudzoziemskiej zupełnie jest bezzasadna. Wczoraj otworzona została kolej do obozu pod Chalons.

Kurs lwowski.

Dnia 18. września.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	45	4	48
Dukat cesarski	„ „	4	47	4	50
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	18	8	21
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	36	1	37
Talar pruski	„ „	1	32	1	33
Polski kurant i pięciozłotówka . .	„ „	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 zlr.	bez kuponów	81	7	81	40
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	78	10	78	45
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	82	—	82	45

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 16. września o pierwszej godzinie po południu.

Pożyczka narodowa 5% $82^5/_8$—$82^3/_4$. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 94—$94^1/_2$. Lomb. wen. pożyczki z 5% 95 — $95^1/_2$. Obligacye długu państwa 5%

$80^5/_8$—$80^3/_4$, det. $4^1/_2$% $70^5/_8$—$70^7/_8$, det. 4% $63^1/_2$—$63^3/_4$, detto 3% $50^1/_2$—$50^3/_4$. detto $2^1/_2$% $40^3/_4$ — 41, detto 1% 16 — $16^1/_4$. Oblig. Glogn. z wypłatą 5% 96. — — Detto Oedenburgs. z wypłatą 5% 95 — — —. Detto Peszt. 4% 95 — —. Detto Medyol. 4% $94^1/_2$ — — —. Obligacye indemn. niższ. austr. 5% 88 — $88^1/_2$, detto węgier. $78^1/_2$ — 79, detto galic. i siedmiogr. $77^5/_8$ — 78. detto innych krajów koron. 85 — 87. Oblig. bank. $2^1/_2$% 63 — $63^1/_2$. Pożyczka loter. z r. 1834 333 — 334. Detto z roku 1839 140 — $140^1/_2$. Detto z r. 1854 $106^5/_8$ — $106^3/_4$. Renty Como $16^1/_2$—$16^3/_4$.

Galic. list. zastawne 4% 79—80. Półn. Oblig. Prior. 5% 83 — $83^1/_2$.— Glognickie 5% 79 — 80. Obligacye Dun. żeglugi par. 5% $86^1/_2$—87. Oblig. Lloydy (w srebrze) 5% 89 — 90. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 106 — 107. Akcyi bank. narodowego 957 — 958. Akcye c. k. uprzyw. towarzystwa kred. $203^3/_4$ — 204. Akcye niż. austr. tow. eskomp. 120 — $120^1/_4$. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 232 — $232^1/_2$. Detto półn. kolei $169^3/_4$ — 170. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. $258^1/_4$ — $258^1/_2$. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wpłatą 30% $100^1/_8$—$100^1/_4$. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. $101^1/_4$—$101^1/_2$. Detto cisiańskiej kolei żel. $100^1/_8$ — $100^1/_4$. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 236 — 238. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 182 — $182^1/_2$. Detto losy tryest. 104 — $104^1/_4$. Detto tow. żegl. parowej 540 — 541. Detto 13. wydania — — — —. Detto Lloyda 360 — 365. Peszt. mostu łańcuch. 69 — 70. Akcye młyna parowego wied. 71 — 72. Detto Pressb.-Tyrnawskiej 1. wydania 22 — 24. Detto 2. wydania 30 — 31. Esterhazego losy 40 złr. $83^1/_2$—$83^3/_4$. Windischgrätza losy $27^1/_2$—$27^3/_4$. Waldsteina losy $27^3/_4$—28. Keglevicha losy $14^1/_4$ — $14^1/_2$. Ks. Salma losy $43^1/_2$—$43^3/_4$. St. Genois $38^3/_4$ — 39. Palffego losy $38^1/_4$—$38^1/_2$. Clarego 40 — $40^1/_4$.

Amsterdam 2 m. 87 — Augsburg Uso $105^1/_4$ t. — Bukareszt 31 T. $264^1/_2$. Konstantynopol 31 T. —. — Frankfurt 3 m. $104^1/_8$ t. — Hamburg 2 m. 77. — Liwurna 2 m. $103^5/_8$. — Londyn 3 m. 10 — 11. — Medyolan 2 m. $103^1/_4$. — Paryż 2 m. $121^7/_8$. — Cesarskich ważnych dukatów agio $7^3/_4$ — 8. Napoleons'dor 8 9 — 10. — Angielskie Sover. 10 16 — 17. — Imperyał Ros. 8 24. — 25.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 18. września.

Oblig. długu państwa 5% $80^{15}/_{16}$; $4^1/_2$% —; 4% —; z r. 1850 —. 3% —; $2^1/_2$% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 —. Wiéd. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 961. Akcye kolei półn. 1740. Glognickiej kolei żelaznej —. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parow. —. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. $601^1/_4$ złr.

Amsterdam l. 2 m. 87. Augsburg $105^1/_4$ 3 m. Genua $121^1/_4$ l. 2 m. Frankfurt $104^1/_4$ 2 m. Hamburg $76^7/_8$ 2 m. Liwurna — 2 m. — Londyn 10 — 11. 2 m. Medyolan $103^1/_4$. Marsylia $121^5/_8$. Paryż $121^7/_8$. Bukareszt $265^1/_2$. Konstantynopol 470. Smyrna —. Agio duk. ces. $7^7/_8$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemniz. $79^1/_8$; detto galicyjskie $78^5/_8$. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 107. Pożyczka narodowa $82^3/_4$. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. $200^1/_4$ fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 206. Hypotekar. listy zastawne —. Akcye zachodniej kolei żelaznej $200^1/_4$.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 18. września.

PP. Hr. Badeni Alex., z Glinian. — Jasiński Józef, z Zabłotowa. — Janicki Wiktor, z Ostrożca. — Mrozowicki Jan, z Strzałek. — Nahujowski Jan, z Kropiwnika. — Rozwadowski Edw., z Krakowa. — Hr. Starzyński Bojomir, z Snowicza. — Wolański Erazm, z Krakowa. — Wojszycki Ant., z Rosyi. — Welski Franc., c. k. przełożony powiat., z Podbuża. — Zołotyn Jan, ces. ros. sekretarz, z Krakowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 18. września.

PP. Augustynowicz Fel., do Woszczaniec. — Czermiński Felix, do Mieczyszczowa. — Koszowski Sew., do Gwoździca. — Kozicki Hipol., do Jędrzejówki. — Lewicki Józef, do Czerniowiec. — Morawski Roman, do Łukawicy.— Pohorecki Kaj., do Grodziska. — Hr. Potulicki Ign., do Krakowa. — Rulikowscy Kaj. i Ant., do Świtarzowa. — Topolnicki Ksaw., do Żernicy. — Waśkiewicz Teod., do Biłki. — Wassilko Konst., do Bukowiny. — Zbyszewski Jan, do Buska. — Zajączkowski Józef, c. k. przełożony powiat., do Horodenki. — Zgaździński Konst., do Ulicka.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 17. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	328.49	+ 7 9°	79.2	zachodni sł.	pochmurno
2. god. popoł.	327.85	+ 15.0°	71.9	„ si.	„
10.god. wiecz.	328.04	+ 13.0°	82 0	„ sł.	„

T E A T R.

Dziś: Opera niem.: „**Lucia di Lammermoor.**"
Dziś w *Cyrku Renza* wielkie przedstawienie.

T e r m i n a

sprzedaży, kupna, dzierzawy, licytacyi i t. d.

Dnia 21. września. Licytacya realności pod nr. $64^1/_4$ w Żółkwi. — Licytacya na dostarczenie robót rzemieślniczych za pomocą ofert po dzień 21go września we Lwowie. — Wydzierzawienie dochodów miejskich za stragarskie i targowe w Kamionce strumiłowej. — Wydzierzawienie stacyi myta drogowego w Dubiecku, Manicy i Domaradzu w Sanoku. — Wydzierzawienie stacyi myta drogowego w Przemyślu.

Dnia 22. września. Licytacya realności pod nr. $^{54}/_{169}$ w Sokalu. — Licytacya realności pod nr. 475 w Wygnance w Czortkowie. — Licytacya na dostarczenie wiktu dla aresztantów w Żółkwi. — Wydzierzawienie kameralnych młynów w Dobromilu. — Wydzierzawienie stacyi myta drogowego w Iskrzyni, Rymanowie i Besku w Sanoku. — Wydzierzawienie dochodów miejskich w Kutach i Mościskach. — Wydzierzawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w okręgu Grzymałowa w Tarnopolu. — Wydzierzawienie stacyi myta drogowego w Przemyślu. — Wydzierzawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w okręgu Tłuste w Zaleszczykach.

Dnia 23. września. Wydzierzawienie stacyi myta drogowego w Dobrawce i Postołowie w Sanoku — w Przemyślu — i Kołomyi. — Wydzierzawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w Zaleszczykach.

Dnia 24. września. Wydzierzawienie stacyi myta drogowego w Olszanicy, Ustrzykach i Krościenku w Sanoku. — Wydzierzawienie kameralnych młynów w Winnikach. — Wydzierzawienie prawa szynkowania w Dolhem w Podbużu. — Wydzierzawienie dochodów z podatku konsumcyjnego w okręgu Mikuliniec w Tarnopolu — i w okręgu Karolówki w Zaleszczykach.

Dnia 25. września. Licytacya sum zahipotekowanych na dobrach Sokołów we Lwowie.

Dnia 30. września: Wydzierzawienie dochodów miejskich w Dobromilu. — Wydzierzawienie kameralnych młynów w Bolechowie. — Licytacya realności pod nr. 427 w Waszkoutz w Stanestie. — Wydzierzawienie dóbr Sknilówek we Lwowie. — Sprzedaż 56.000 worów na zboże za pomocą ofert po dzień 30. września we Lwowie. — Wydzierzawienie dochodów miejskich w Szczercu.

K R O N I K A.

Towarzystwo ku podniesieniu sztuk pięknych, dawniejszy „Wiener Kunstverein", otworzy swoją tegoroczną wystawę ze wszystkiemi na wylosowanie zakupionemi obrazami na dniu 15go b. m. w własnym domu w „Volksgarten". Wstęp dozwolony jest każdemu, a losowanie nastąpi w połowie października.

— Bilety wstępne na wenecką wystawę obrazów przyniosły 3600 cwancygierów czystego dochodu, który przeznaczony został na fundusz zasiłkowy dla artystów.

— „Niemieckiej gazecie północnej" piszą z Berlina: Sir Culling Cardley, prezydent „ewangielickiego przymierza" w Anglii, człek wielce majętny, przywiózł szczególniejszy dar J. M. Królowi pruskiemu. Jest to całe umeblowanie pokoju, a każdy osobny mebel sporządzony jest z drzewa z któregoś z palestyńskich miejsc świętych, i nosi pewną właściwą sobie nazwe bliższą. Jak znowu z innych donoszą źródeł, ma dar ten pochodzić nie od pana Cullinga Cardley, ale od londyńskiego kaznodziei Herschelta.

— (Ostatni orzeł francuzki.) W Koblencyi zachowała się po dziś dzień ostatnia w Niemczech pamiątka rządów napoleońskich, wielki orzeł francuzki na jednej z studni miejskich. Niedawno donosiły dzienniki, że i ten nie miły pomnik ma temi dniami zniknąć z widowni, tymczasem, jak upewniają bliższe doniesienia, rzecz się ma wcale inaczej. Wielki orzeł francuzki na studni miejskiej jest to szczególna pamiątka historyczna z ostatnich czasów panowania francuzkiego; wzniesiony nad studnią na wysokim piedestale nosi od frontu napis: *A Napoleon le Grand* (Napoleonowi Wielkiemu), a na odwrotnej stronie *An. MDCCCXII., memorable par la campagne contre les Russes, sous la Prefecture de Jules Doazan.* (Rok 1812, pamiętny wyprawą przeciw Rosyanom, pod prefekturą Juliusza Doazan.) Dnia 1. stycznia 1814 weszły zwycięzkie wojska sprzymierzone do Koblencyi, a rosyjski komendant miasta rozkazał wyryć do tego napisu następujące jeszcze słowa: *Vu et aprouvé par Nous commandant Russe de la ville de Coblentz le 1 janvier 1814.* (Widzieliśmy i potwierdzamy komendant rosyjski miasto Koblencyi dnia 1. stycznia 1814.) Osobliwszy ten napis sprowadzał do studni wszystkich przejeżdżających cudzoziemców, ale że jedna strona bassenu znacznie się w ostatnich czasach zanieczyściła, postanowił magistrat znieść na chwilę orła, i wystawić go napowrót dopiero po reparacyi studni. Słychać nawet, że zamierzają robić składki, aby cały ten pomnik do dawnego powrócić stanu, bo ubyło mu już dwóch olbrzymich figur gipsowych, przedstawiających Ren i Mozellę, a i napis A Napoleon le Grand zatarł się już w znacznej części. Figury Renu i Mozelli wzniesiono za czasów francuzkich tylko w gipsowych modelach, a dopiero poźniej miały przyjść figury spiżowej, lecz przeszkodziły temu nieprzewidziane wypadki wojenne.

Dodatek tygodniowy Nr. 38.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.